

Od uznávaného psychoterapeuta a celostního lékaře

**RUEDIGER
DAHLKE**

a

VEIT LINDAU

OMEGA

Jak nalézt vnitřní bohatství

 C PRESS

Omega

Jak nalézt vnitřní bohatství

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Ruediger Dahlke, Veit Lindau
Omega – jak nalézt vnitřní bohatství – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Ruediger Dahlke
Veit Lindau

OMEGA

Jak nalézt vnitřní bohatství

CPress
Brno
2019

Obsah

<i>Prolog</i>	5
<i>Manifest plnosti</i>	6
<i>Úvod</i>	10
Z pocitu nedostatku se můžeme vyléčit!	21
<i>Původ pocitu nedostatku</i>	21
<i>Všechno už přece máme!</i>	29
<i>Na cestě k uzdravení</i>	32
Životní principy – cesta do vědomí plnosti.	43
1. Princip Mars–Beran: Agrese a vzmach	47
2. Princip Venuše–Býk: Sebehodnocení, zakořenění, smyslová radost	55
3. Princip Merkur–Blíženci: Vzájemné sdílení a komunikace	69
4. Princip Luna–Rak: Citlivost, pochopení, bezpečí, životní rytmus.	79
5. Princip Slunce–Lev: Kreativita, vyzářování, střed	89
6. Princip Panna–Merkur: Pořádek a rozum	99
7. Princip Venuše–Váhy: Skryt harmonie bohatství.	109
8. Princip Pluto–Štír: Radikální bohatství	121
9. Princip Jupiter–Střelec Růst, nalezení smyslu	137
10. Princip Saturn–Kozoroh: Vytrvalost	151
11. Princip Uran–Vodnář: Buřič.	165
12. Princip Neptun–Ryby: Oceán jednoty	183
Náš osobní vývoj: Kruh, nebo brambora?	195
Závěr	201
Doslov: Zákony osudu a životní principy na příkladu problematiky uprchlíků.	205
Dodatek.	225
Poznámky.	231
<i>Poděkování</i>	232

Prolog

Nedostatek je lež.

Ať jsi kdokoli, nezávisle na tvém původu, povolání či stavu konta:

Bohatství je tvoje vrozené právo.

Nedostatek není reálný.

Nedostatek je omyl ducha.

Je načase, aby sis vzpomněl na sebe sama, korigoval svůj omyl, osvobodil svého ducha, zakusil své bohatství – niterně i navenek – a velkoryse je sdílel se světem.

Nejsi ten, kdo žízní.

Jsi pramen.

Manifest plnosti

1. **Život je plnost.** Samotné *nic* není nikdy prázdné, nýbrž představuje počátek plnosti.
2. **Bohatství je tvoje vrozené právo.** Pokud vzniká dojem nedostatku, spočívá omyl na straně ducha. Jestliže je omyl napraven, vyjeví se absolutní plnost.
3. **Víra hory přenáší.** Nedostatek, který zakoušíme ve světské dimenzi, nevypovídá nic o tom, do jaké míry jsme dosáhli pocitu naplnění, zato plně odhaluje míru zralosti osobního a kolektivního vědomí člověka. Viděné neobrazí skutečnost, nýbrž to, v co věříme.
4. **Žij v přítomném okamžiku.** Bohatství nelze nikdy zažít v budoucnu, nýbrž pouze nyní. Nedostatek naproti tomu nelze nikdy zakoušet v přítomnosti, nýbrž jen ve srovnání.
5. **Věř si.** Zdravá agrese nebojuje *proti* životu, nýbrž pléduje *pro* život. Nejedná se vlastně ani o *tvůj* boj. Jde o puzení tvé životní síly projevovat se svobodně. Druhým neprokážeš službu tím, že se uměle stáhneš. Naopak. V tom případě chybuješ. Plnost života se může vyjevit až tehdy, když jsi připraven k naprosté inkarnaci. V tomto životě a v každé chvíli!
6. **Obejmi bohatství života na všech rovinách.** Bohatství života se projevuje na všech rovinách – na duchovních stejně jako materiálních. Odmítat hmatatelný svět je stejně nesvobodné jako ztratit se v něm. Jestliže existuje pramen veškerého stvoření, proniká vším, bez výjimky. To znamená: Zázrak existuje i na materiální rovině. A je zcela v pořádku, pokud si ji budeme užívat. Neusni však na ní!
7. **Komunikace je tvorba.** Nemůžeš *nekomunikovat* a stejně tak neexistuje neutrální komunikace. Buď oslabuje, nebo posiluje. Rozděluje nebo spojuje. Je buď zdrojem nedostatku, nebo bohatství. Jestliže zažíváš nedostatek, špatně komunikuješ – jak směrem dovnitř (se sebou samým), tak směrem navenek (se světem). Tvoje komunikace představuje klíč k tvému štěstí.
8. **Bohatství má mužskou a ženskou stránku.** První z nich se jeví jako velmi aktivní, druhá jako tichá, přijímající. Zdroj bohatství tryská z ničeho, a přece se stává proudem vlévajícím se do moře. Podobně je tomu s vodou, která se vypařuje, stoupá k nebi a vrací se na Zemi v podobě deště, kde setrvá, aby se vzápětí opět slila v nový pramen. Můžeme rozvinout větší důvěru v přírodu – zatímco budeme sledovat její dech. Jednotlivé fáze měsíce a střídání ročních období nás nechávají vzpomenout na rytmus života jako takového. Vše přichází a vše odchází. Stejně jako my. Přicházíme z matčina lůna a – ještě existenciálněji vzato – z lůna všeobjímajícího ticha. Náš život má podobně jako Luna svoje fáze plnosti a skrovnosti. Stoupáme k vrcholům

a procházíme údolími. Jednou se navrátíme zpět do tichého lůna. Nechávej proto pravidelně svého ducha ponořit se do zdroje ticha, neboť skutečná kreativita se rodí z momentů nevědění a nečinnosti.

9. **Jsi dítětem světla.** Před 13,5 miliardami let zde a vůbec všude existovalo pro náš rozum nepředstavitelné nic. Nepochopitelné temno. Pak bylo náhle světlo. Nepopsatelně droboučké a současně totálně potentní bod. Zmíněné světlo se od té doby stále rozpíná, aby dalo vzniknout našemu univerzu, 100 miliardám galaxií a také tobě. Jsi praprotomkem onoho prvního světla. Nikomu nemůže sloužit, když svoje světlo zastíníš. Pozvedni proto svého ducha a buď hřejivým, dobrým a sebevědomým Sluncem, které jeho bližní inspirují k tomu, aby se vyznalo ze svojí velikosti. Pokud jsi plně nepřijal středobod svého života, udělají to ostatní – i se svými očekáváními. Žij radostně a zářivě ze svého středu.
10. **Spořádaný duch dokáže vidět jasněji.** Mistr života prožívá – s niterným úsměvem – paradox. Jak jen to jde, kontroluje svoje okolí, avšak současně si uvědomuje, že naprostou kontrolu nad věcmi kolem sebe nemůže mít nikdy. Ví, že k tomu, aby se mohl vznést, potřebuje spolehlivou, uklizenou startovací a přistávací dráhu. Současně vnímá, že létat může jen tehdy, když bude životu důvěřovat více než svým představám o něm. Stále znovu nachází střední míru mezi pořádkem a svobodou, mezi věrností detailu a ležérním přehledem. Zná rozdíl mezi vážným pojetím záležitostí, které se však nestraní radosti, a pochybovačnou zarputilostí.
11. **Dobré, pravé a pěkné se nachází ve všem.** Skutečné bohatství si nelze koupit. Je k nezaplacení. Vyjevuje se nám tehdy, když si vzpomeneme na svoji přirozenou velkorysost. Pokud sebe samé plně a svobodně rozdáváme, budeme podivuhodným způsobem obdarováni univerzem. V posledních dvaceti minutách svého života se jistě nebudeme ptát, kolik peněz jsme zanechali na svém kontě, nýbrž v kolika okamžicích jsme dokázali oslavit krásu bytí – sami i se svými milovanými. Kalkulující mozek uvažuje: „Mohu milovat jen to, co si moji lásku zaslouží.“ Srdce říká: „Nech mě milovat vše a nalézat skrytou dokonalost zejména v tom ošklivém a temném.“ Miluj svobodně.
12. **Zůstaň stát v ohni pravdy, dokud nezjistíš, kdo jsi.** Tvoje smrtelnost představuje nejlepšího rádce bohatého života. Pokud máš strach ze smrti, nežil jsi naplno. Můžeš se před touto otázkou plný strachu schovat. Pak ale budeš hledat bohatství a jistotu v bankovkách, pojištění a hradech z písku. Jak promarněný čas tvého života! Neboť pro nás všechny nastane chvíle, kdy budeme muset všechno svoje bohatství či domnělé bohatství opustit. Proč se tedy na tento poslední tanec dobře nepřipravit a ze všech existenčních otázek tady a teď nevytvořit hranici, na které spálíš všechny polopravdy? Umíráš. Začni žít.
13. **Byl jsi zrozen k tomu, abys oslavil zázrak stvoření.** Kudy vedeš hranici mezi „možným“ a „nemožným“? Jsi si jistý? Všichni totiž máme jedno společné: Ještě dlouho

nebudeme schopni vyčerpat všechny svoje možnosti. To, co dnes prožíváš, není konec, nýbrž vždy jen počátek. Můžeš nechat svého ducha zakrtnout do podoby zaprášené komůrky průměrnosti, plné harampádí, nebo jej můžeš proměnit ve slunce zalitou katedrálu života, v níž je oslavována bezhraničnost stvoření. Jsi zázrak. Máš tolik nadání a vloh. Mnohé z nich ještě zůstávají neobjeveny. Dovol sám sobě uvažovat stále novým a stále velkorysejším způsobem o tom,

kdo jsi,
co chceš
a co můžeš přinést světu.

- Dovol, aby se tvůj život stal ódou na bohatství stvoření.
14. **Dobré věci nezřídka potřebují čas.** Myšlenky jsou světlo. Právě proto se nápad rychle zrodí a rychle opět zapadne. Otázka zní: „Nakolik je pro tebe důležité, abys nové myšlenky ukotvil do svého cítění a jednání a konečně i na věčnou rovinu? K něčemu takovému potřebuješ dost času, důvěry a spoluobojovníky, kteří jsou připraveni nastoupit s tebou každý den – ať svítí slunce, nebo prší – na cvičišť. Pokud jsi žádostivý rychlého úspěchu, připravuješ se o radost ze skutečné sklizně. Tajemství spočívá v tom, že nejsi zamilován do svého cíle, nýbrž do cesty, která k němu vede. Pak neznamena trpělivost ztrátu, nýbrž ti přinese podivuhodné zjevení. Dosáhneš mnohem více, pokud tě fáze klidu přestanou děsit. Kromě toho se nebudeš hnát svojí cestou jako hloupý osel, nýbrž putovat v míru. Proč? Neboť budeš se stezkou, kterou sis vybral, zajedno a stejně i se sebou samým.
 15. **Jsi mnohem větší, než si myslíš.** Pokud ses už delší dobu nad ničím nepodivil, je na čase ptát se, zda ještě žiješ. Jestliže věříš, že máš vše pod kontrolou, nevyvíjíš se dostatečně rychle. Ať už je komfortní zóna toho, co známe, jakkoli pohodlná, představuje vždy jen drobný talířek v obrovském univerzu plném zázraků. Možná si pomyslíš: „Stačí mi to, co mám.“ Máš právo si to myslet. A přece uvaž: Tvoje komfortní zóna se buď smršťuje, nebo rozrůstá. Klidový stav neexistuje. Vydat se sama rutině svého života znamená pomalu, ale jistě vykrvácet. Jestliže nebudeš čekat na to, až tě krize donutí k novému rozletu, ale dobrovolně se budeš stále znovu vydávat do neznámých končin, promění se starý strach v nový podnět. Existují dvě cesty, jak hledat jistotu v proměnlivosti. První spočívá v tom, že se budeš křečovitě držet už jednou dosaženého břehu. Druhá předpokládá, že se břehu pustíš a necháš se unášet proudem.
 16. **Vše pramení v moři ticha.** Vše začíná z ničeho. Vše v ničem také končí. A přece není ono nic prázdné. Je vším. Z oceánu ticha se na okamžik zvedne malá vlna. Toužíš, bojuješ, trpíš, poznáváš. Jednou – univerzum přitom krátce mrkne – se malá vlna opět navrátí zpátky domů. Co se stane pak, kdo to dokáže s jistotou říci?

Ateisté věří: „Tím to končí.“

Křesťané doufají: „Pak přijdu do nebe.“

Buddhisté přemítají: „Znovu se narodím jako vlna.“

Dobrá zpráva zní: Je jedno, v co věříš, štěstí skýtající ticho tohoto oceánu můžeš zakusit tady a teď. Přístup k němu spočívá v tobě. Vědomí, že existuje, a pravidelný ponor do něj (například prostřednictvím meditace) ti definitivně pomůže zvládnout tvůj život – malou vlnu, a to s úsměvem na rtech. Kdo okusil zmíněnou tichou extázi, bude bohatství tohoto světa užívat s větším uvolněním a snáze se jej také dokáže vzdát.

17. **Jsi bytost s nevyčíslitelnou hodnotou.** Pokud stále ještě potřebuješ důkaz toho, že je tvůj život bohatý, vezmi zrcadlo a zadívej se sobě samému na pár minut tiše do očí. Jsi zázrak. Neuvěřitelně vzácný. Právě takový, jaký jsi. Víš to? Bylo by dobré, abys to věděl. Neboť povědomí o vlastní vzácnosti všechno změní. Nebudeš se snažit být tím, kým být chceš, ale tím, kým být věříš.
18. **Jsi vším.** Veškeré bohatství života nyní spočívá v tobě.

Úvod

Proč píšeme nyní společně právě my dva, když každý za sebe už napsal řadu úspěšných knih, jež dokázaly ovlivnit mnohé čtenáře a mnohé záležitosti? Protože celek je více než prostá suma jeho částí, protože se k sobě hodíme, dobře se doplňujeme a protože jsme si předsevzali, že ovlivníme ještě více – v životě a právě touto knihou. Oba chceme a dokážeme sdílet a sdělovat. Právě proto vznikla kniha pro ty, jimž jde – stejně jako nám – o plnost života. S radostí se přitom držíme i dávných tradic, vždyť Kristus nás přímo vyzýval k naplněnému životu.

Sdílíme navzájem a s tebou – svoje vědění ohledně plnosti života. Přitom nám jde pomalu, ale jistě o celek. Kompletní svět principů života pojímá celek, celý svět. Jde tedy o nemalý požadavek, jehož naplnění s tebou budeme rádi sdílet.

Už při našem prvním společném setkání v mnichovském hotelu Le Meridien vznikla myšlenka spojit svoje síly. A hned vzápětí nápad napříště pojmout svět „principů života“ ve vztahu k plnosti a naplněnému životu.

Jde nám o to, abychom *ještě více čtenářů podnítili* vytvářet platformy k ještě větším změnám, ke *změnám k dobrému*, jak to kdysi vyjádřil jeden z mých přátel. Sledujme proto nyní společně všezahrnující kurz, aniž bychom zapomínali na existenci stínů. Neboť pokud změny, které jsme si naplánovali, ztroskotají, pak vždy vlivem stínu. Pro první rozhovor se mnou zvolil Veit nadpis „Princip stínu“. Počátek v sobě zahrnuje vše.

Proč jsme si právě my dva zvolili téma *dar plnosti*?

Jsmo velmi rozdílní, tak rozdílní jako Býk (Veit) a Lev (Ruediger). A onu rozdílnost si přejeme spojit, aniž by se však každý z nás vzdal vlastní individuality. Rozhodli jsme se proto psát tuto knihu písmem různé barvy, Veit **tmavě červenou** a já modrou. Jednotlivé kapitoly budeme tedy psát zčásti samostatně, jak to odpovídá síle našich individualit, zčásti však budeme jeden druhému do textu také **vstupovat**. Záblesk nového možná způsobí, že přeskóčí jiskra a zažehne v tobě oheň.

Tmavě červená a tmavě modrá dávají dohromady fialovou, barvu jednoty protikladů a středu. To se k nám jako autorům hodí. Chceme spojit síly a sjednotit svoje odlišnosti. **Býk – Veit** – rovněž zastupuje archetypálně ženský element země, zatímco Lev – Ruediger – reprezentuje typicky mužský element ohně.

„Barvy jsou ranami světla,“ řekl William Blake. Barvy a pestrost světa nás fascinují, k posledku však jde o celek, o bílé světlo, které v sobě obsáhlo vše. Jestliže všechny barvy sloučíme, vznikne celek bílého světla, podobně jako každý hranol ukazuje, že neviditelné bílé světlo se rozkládá do pestrých barev duhy.

Stejně jako obrácené hranoly se i my pokoušíme sjednotit svoje světla a ukázat dříve neviditelný celek očím čtenářů, v nichž má dále zářit.

A zcela osobně vzato, jako letitý odborník na problematiku púst, stínů a pra–principů velmi rád spolupracuji s – takřka na stejné vlně plujícím – mladým koučem a poradcem v oblasti problematiky businessu a motivace, který tak jako nikdo jiný společně se svojí ženou Andreou „sítuje“ a spojuje lidi a vytváří báze pro jejich duševní růst. Svým poněkud drzým způsobem se vás dotkne a nakazí vás, přesvědčivě a stylově, tedy umělecky, ale také vtipně a chytře. Plnost může být zdrojem nesmírné radosti, a přestože není naším vlastnictvím, chceme ti ji darovat.

Dovol tedy, abych ti jako průvodce pústem ukázal, že je pocit nedostatku možno rozpustit ve *vědomém pústu*. Využij mě jako specialistu na problematiku stínů, abys mohl ve svém stínu nalézt vlastní poklad a využít jej. Přijmi ode mě jako od někoho, kdo je s danou problematikou důvěrně seznámen, podnět k tomu, abys do svého života vědomě pozval principy života a – spolu se sebou samým – je osvobodil, a dosáhl tak plnosti života na všech rovinách.

Měj z nás tedy, milá čtenářko, milý čtenáři, radost, dovedeš-li to. A pokud (ještě) ne, uč se to s námi...

Před dlouhou dobou mi řekl jeden o mnoho starší, velmi ctěný duchovní učitel: „Kde není radost, není tvoje cesta.“ Vyzkoušej tedy spolu s námi cestu vedoucí k daru plnosti – od začátku (Alfa) až do konce signovaného Omegou.

Oba s vámi chceme sdílet svoje zkušenosti a vědění a podporovat vás jimi. Píšeme pro vás a pro základnu plnosti, komentujeme a doplňujeme se navzájem s vědomím, že takto vytěžíme ze sebe více a více učiníme z vás, že společně necháme vyrůst velkou bázi pocitu naplnění.

Nyní se tedy ujímám slova já, Veit – a začnu několika slovy o Ruedigerovi.

Ruedigerovo dílo mě provází již mnoho let. Již před čtvrt stoletím pomohlo dát mému životu nový existenciální rozměr. Tehdy jsem opustil studia medicíny. Hledal jsem, a nevěděl co. Temný a bolestný čas. Pocházím z ateistické rodiny a slovo *duše* bychom jen stěží vypustili z úst. Byly to zejména Ruedigerovy knihy, které mi otevřely zcela nové dimenze života. Doslova rozrazily dveře k příliš dlouho uzavřeným niterným světům. Pomohly mi najít v tehdejší krizi hluboký smysl. Pomohly mi porozumět boji archetypálních sil v mém nitru a integrovat světlo a stíny uvedeného procesu.

Podruhé obohatil Ruediger můj život ve chvíli, kdy jsme se ženou začali vést postní semináře. Rád bych věděl, kolika tisícům, ne-li milionům lidí pomohl Ruedigerův profánní pohled na púst ocenit hodnotu zřeknutí se a proměnit púst z ryze tělesného očistného rituálu v alchymistický transformační proces pro tělo i duši.

Potřetí se naše cesty protknuly před dvěma lety, kdy jsme Ruedigera pozvali, aby obohatil svým věděním naši velkou komunitu koučů (Life Coaching Community). Od té doby jsme přátelé a velmi rádi spolupracujeme. Ruediger je pro mě duševní titán s niterným přístupem k ohromné knihovně vědění. Jeho duch hravě cestuje ze starého Řecka k moderně a zase zpět. Odkrývá přitom skrytá vlákna hlubších souvislostí mezi věcmi. Ruediger fascinujícím

způsobem využívá aktuální události k objasnění věčných sil života. Když mu nasloucháš, nedokážeš vyjít z údivu. Je pravděpodobné, že by se v každé německé domácnosti našla alespoň jedna jeho kniha. Pro svůj provokativně otevřený způsob pohledu byl jako autor také často napadán. A přece se nikdy nepoddal. Osobně shledávám jeho největší přínos ve skutečnosti, že navrátil vědě, zejména pak medicíně, duši.

Když se objevil nápad na společný projekt, ani na sekundu jsem nezaváhal. Za prvé se zde pojednává o jednom z mých nejoblíbenějších témat. Za druhé je pro mě ctí vstoupit do společného dialogu s Ruedigerem. Oba jsme navzájem velmi odlišní. Mnohé také odlišně vidíme. A přece tvoří základnu našeho přátelství respekt k oné jinakosti druhého a zvědavost při nalézání dynamické syntézy obou pólů.

Doufám, že čtenáře Ruedigera, kteří principy života již znají, dokážu obohatit svým pohledem na tematiku, doplnit ji o něco nového a svěžího. Velmi se také těším, že budu moci čtenářům svých knih prezentovat Ruedigerův způsob nahlížení světa, způsob, jenž se vyznačuje komplexností a hloubkou, které v současné době tolik postrádám u mnoha knižních rádců.

Už mnoho let vedu semináře k tématu bohatství a za tu dobu jsem doprovodil cca 10 000 klientů, live či online, při hledání zdravé plnosti jejich života. K této knize – ke každému z popsaných životních principů – jsem však přistoupil zcela nově. Nechal jsem jednotlivé principy života, aby ke mně promlouvaly. Vypátral jsem, kde a jak mohu ve svém životě i v životě svých klientů pozorovat jejich působení. Už během samotného psaní této knihy se mi vybavovala další a další témata:

O původu iluze nedostatku. O přirozenosti žádoucího bohatství. O jedinečnosti každé jednotlivé životní cesty člověka k vnitřnímu naplnění, které všichni hledáme. O moci vědomí.

Budeš se divit, jak pozitivní změny dokáže uvést do chodu už jen samotné čtení o jednotlivých principech života a jejich duchovní nasávání.

Během psaní se mi velmi často stávalo, že jsem pocítil vděčnost a údiv. Ještě hlouběji jsem pochopil, jak cenný, jedinečný a dokonalý je každý člověk, a také skutečnost, že nám byl svěřen ráj, niterný i vnější, který jsme v jeho plné kráse dosud nedokázali pochopit. Křišťálově jasné bylo i moje pochopení, jak je důležité, abychom se my lidé navzájem spojovali. Právě proto, že jsme tak rozdílní, můžeme společně dokázat o tolik více.

Velmi bych si přál, aby tě tato – v pravém smyslu slova alchymistická – kniha smířila na nejhlubší úrovni se sebou samým, aby v tobě jemně probudila všechny archetypální síly, aby přinesla světlo do tvých stínů a ukázala ti cestu k radostnému vnímání svého přirozeného práva na naplněný život.

Právě proto v sobě již nyní pociťuji tichou radost a – jakkoli bláznivě to může znít – věřím, že je tvoje! Rozprostírá se před tebou napínavá objevitelská cesta za bohatstvím tvého života!

Děkuji, že tě na ní mohu doprovodit.

Přístupme nyní k obsahu této četby. Nejprve bych tě rád upozornil na Prolog na počátku knihy. Co se v něm píše?

„Nedostatek není reálný.
Nedostatek je omylem ducha.“

„Nedostatek že není skutečný? Vymýšlí si!“ Takové nebo podobné myšlenky tě mohly při čtení uvedených řádků napadnout, pokud se právě nacházíš v tísnivé finanční situaci. Nebo pokud pomyslíš na cca 3 miliony dětí, které stále ještě po celém světě umírají na podvýživu. Ve vztahu k podobným statistikám nebo ke stavu tvého konta může znít věta jako „Nedostatek není reálný“ cynicky.

Je pravděpodobné, že se neznáme osobně. Přesto mi není nic více cizí než brát na lehkou váhu zkušenost nedostatku. Nejsem fantasta, který nahlíží na svět růžovými brýlemi. Mnozí z mých klientů musejí vyjít s velmi málo penězi. Znáám jejich starosti a vím také z vlastní zkušenosti, jaké je žonglovat na konci měsíce mezi dvěma beznadějně napjatými účty a pokoušet se z nich zaplatit nájemné a další nezbytné výdaje. Po mnoho let jsem zažíval pocit nedostatku a s ním spojeného strachu, který mě tlačil na hrudi těžký jako olovo a který ochromoval moje myšlení.

Dívám se na zprávy. Čtu statistiky. Nedokážu se odstříhnout od utrpení našeho světa, tím spíše, že se mně samotnému daří dobře. Přesto tvrdím: Nedostatek není reálný. Je to tísnivá iluze lidského ducha, kterou lze jako reálnou pociťovat pouze v jeho zaslepení.

Život je ve své podstatě plnost. Náš svět se před 14 miliardami let zrodil z nepředstavitelně velkého energetického zdroje. Také dnes je to, co nahlížíme jako nic, jako prázdný prostor mezi objekty, naplněno potenciálem. Renomovaný fyzik Richard Feynman jednou řekl: „V každém jednotlivém krychlovém metru našeho vesmíru existuje dostatek energie k tomu, aby uvedla do varu všechny oceány světa.“

Život je kypící plnost. Proč ji tedy nezakoušíme všichni? Protože jsme (ještě) dostatečně nerozpoznali, kdo ve skutečnosti jsme. Dokud v sobě na tuto existenciální otázku nenajdeš naplňující odpověď, budou strach a lačnost zakalovat tvoje nahlédnutí pravého bohatství.

Možná jsi neočekával, že budeš v knize o bohatství konfrontován s otázkou vlastní identity. Mým ani Ruedigerovým záměrem však není uvádět tě v omyl knihou o „lovu prvního milionu“. Žádný strach, najdeš zde i mnohé praktické podněty pro sanaci a rozmnožení svého vnějšího bohatství. Trvale ti však může přinést štěstí pouze v případech, že se vyléčíš z iluze niterného nedostatku. A právě zde naše kniha začíná. U kořenů.

My lidé jsme tvůrci titání, kteří se však ještě po 90 000 letech kognitivní (r)evoluce chovají jako malomyslní a úzkoprsí trpaslíci, kteří pro pár hmatatelných věcí obětují drahocenný čas svého života, místo aby se věnovali rozpínání svého ducha a zkoumání zákonů pravého bohatství. Nyní mi dovol, abych prostřednictvím několika zcela zjevných příkladů doložil, proč považuji nedostatek za iluzivní výplod člověka.

Nedostatek energie. Hon za fosilními palivy a jejich vysoká spotřeba vyčerpaly Zemi a téměř zničily lesy jako její zelené plíce i modrou atmosféru. To, co činíme od dob průmyslové revoluce, je rovno pomalé kolektivní sebevraždě. Proč to děláme? Skutečně potřebujeme černé uhlí a naftu? Nebo existují jiné důvody, jako strach a lačnost, které nám brání, abychom všichni společně využívali energetický dárek vesmíru, který nás každé ráno zdraví svými teplými paprsky? Věděl jsi, že naše Slunce pošle na Zemi takové množství energie, které by dokázalo pokrýt roční energetickou spotřebu veškerého obyvatelstva? Co by se stalo, kdyby se všichni vůdčí politikové tohoto světa společně s tisícem nejlepších vědců a se stovkou největších koncernů rozhodli, že budou po celý rok *intenzivně* a společně pracovat na využití sluneční energie? Bez honby za profitem, nýbrž hnání nadějí a kreativitou. Nemyslíš si, že bychom relativně brzy našli řešení? *Ve skutečnosti už takové řešení máme, jen je nevyužíváme – a už vůbec nemůže být řeč o využití společném.*

Nedostatek jídla. Přibližně miliarda lidí dnes sebe samé považuje za hladovějící. Jen během dnešního dne zemře kvůli podvýživě cca 20 000 dětí. Proč? Protože se lidstvu nedostává jídla? Přirozeně ne! Podle jedné studie Světového fondu na ochranu přírody (angl. WWF, World Wildlife Fund) by globální zemědělství a potravinářský průmysl ve skutečnosti dokázaly nasytit nikoli pouze 7, nýbrž celých 9 až 12 miliard lidí. Vlastní problém však nepředstavuje nedostatek potravin, nýbrž jejich přebytek, který se promítá do nesmyslného plýtvání. Jen v Německu každoročně skončí jako odpad kolem 18 milionů tun potravin. Němci tedy vyhodí každou sekundu cca 300 kilogramů chutného jídla! *Z 60 milionů prasat, které každoročně odchovávají v Německu, se jich 15 milionů vyhodí.* Proč se potraviny nerozdělují férově? Kvůli strachu a lačnosti.

Nedostatek peněz. Znáš ten pocit, že *nemáš* dost peněz? Kolik hodnotných nápadů se nedočkal realizace kvůli (zdánlivému) nedostatku financí? Máme skutečně málo peněz? Nikoli. Peníze se jen velmi nerovnoměrně rozdělují, mnozí lidé je také zcela nesmyslně skladují. Podle OXFAM vlastní 62 nejbohatších lidí tolik majetku jako chudší polovina obyvatelstva naší planety! K nejzámožnější vrstvě (majetek od netto 126 000 eur) v celosvětovém měřítku patří pouhých 420 milionů lidí, tedy cca 10 % veškerého obyvatelstva, kteří ovšem disponují více než 80 % globálního majetku. Na spořicích účtech neplodně ležící soukromé prostředky obyvatelstva naší planety by stačily k tomu, aby hned třikrát vymazaly veškeré státní dluhy. Proč neproudí peníze svobodně, férově a tak, aby přinášely užitek, na budování pozoruhodných projektů? Kvůli strachu a lačnosti.

Nedostatek lásky. Pozitivní psychologie vnímá stabilní a naplňující vztahy jako stěžejní pilíře šťastného a zdravého života. Přátelská náklonnost, jistota poskytovaná vzájemnými pouty, podpora, podnětné rozhovory, léčivé dotyky, povzbudivé komplimenty – to vše nestojí... vůbec nic! Žijeme ve věku technologického a mediálního zasítování. Nikdo z nás nejlépe rád sám. Pro každého z nás je teoreticky dosažitelný každý ze 7,5 miliardy souputníků. Kolik lidí však přesto pociťuje nedostatek lásky a osamělost?

Pochopil jsi? Nedostatek není reálný. Jeho iluzi však můžeme bezpochyby pociťovat jako cosi velmi skutečného. Vědomí zakalené iluzí nedostatku přestává být kreativní. Je pokřiveno strachem a/nebo lačností. Zavádí tě, mě a nás všechny k nečestnému jednání, které vědomě či nevědomě zraňuje naši hrdost a zakrývá před námi samými pohled na naši skutečnou velikost.

Z nitra iluze nedostatku žebráme o lásku,
 padáme za oběť opojení konzumem,
 honíme se za penězi,
 vykonáváme činnosti, které zraňují naši integritu,
 jsme lační,
 hromadíme věci,
 cítíme se méněcenní,
 trpíme nemocemi,
 vedeme války
 mezi mužem a ženou,
 mezi chudými a bohatými,
 mezi národy a náboženstvími.
 ten, jehož vědomí je otráveno nedostatkem,
 přehlíží svoje vnitřní bohatství,
 nedokáže už velkoryse a svobodně myslet,
 stává se otrokem svého vlastního hledání –
 aby našel „to“, co konečně utiší jeho hlad.

Zmíněné hledání způsobuje, že dotýčný člověk přistupuje na jeden prohnitý kompromis za druhým, a přesto se stále znovu cítí zklamán. Než se konečně – snad nikoli příliš pozdě – ze svého klamu probudí, aby sám sobě položil ty správné otázky. Neboť ultimativní zbavení se klamu čeká nás všechny na konci života – ve formě jediné otázky: Žil jsi bohatě, nebo ses za bohatstvím stále jen hnál? **Měl jsi vládu nad svým bohatstvím, nebo jsi jím byl posedlý?**

Co se to s námi stalo? Nedokážeme už svoje niterné bohatství vůbec nahlédnout? Možná přece! Musíme se však probudit ze snu o nedostatku a novým způsobem, který nám umožní zvládnout život s úctou k němu a chytře, spojit síly. Představ si, že by 100 miliard tvých mozkových buněk přes noc napadla záhadná choroba. Vlivem nemoci by se každá z buněk začala náhle obávat, že přijde příliš zkrátka. Začala by proto zadržovat hodnotné informace i životní energii. („Jeden přece nikdy neví, co přijde a co s tím ostatní nervové buňky udělají!“) Proud energie by přestal bez omezení cirkulovat. Každá jednotlivá nervová buňka by si sice nadále podržela svůj potenciál, ty bys však náhle nebyl schopen pohybu. Nemohl bys už mluvit, jíst, pít, dýchat... Zemřel bys.

Uvedený průměr mě napadá, když sleduji zprávy nebo když mám před sebou jako poradce naprosto zdecimovaný tým či zničené vztahy. Lidstvo lavíruje na okraji propasti, neboť se jednotlivé buňky našeho velkého kolektivního mozku příliš zabývají samy sebou a svým deficitem.

Tato kniha tě zve k sobě samému. Aby sis na sebe vzpomněl. Aby ses probudil. Abys pozvedl perutě svojí duše a napjal je do plné šíře. Abys plně poznal svoje niterné bohatství a oslavil je. Abys svoje bohatství dokázal využít i navenek. A konečně abys poté svoje nové zkušenosti dokázal sdílet s námi ostatními. Pak společně dokážeme proměnit mýtus o ráji ve skutečnost.

Nejsem fantasta. Považuji se za optimistického realistu. Již přibližně 15 let sám studuji a praktikuji principy a metody dobrého bohatství, představené v této knize. Právě díky nim jsme (moje žena a já) mohli stát u zrodu vícerych velmi úspěšných podniků a dosáhnout zdravého ekonomického přebytku, který nám umožňuje opakovaně křtít nové hodnotné projekty. Za ještě důležitější však pokládám skutečnost, že jsem znovu objevil svoje niterné bohatství a opět získal důvěru v život.

Vše, co jsem si ověřil sám na sobě, hned dále předávám svým klientům. Z pozorování jejich úspěchů pochází moje jistota, že to, co s tebou sdílím, funguje univerzálně, nezávisle na věku, postavení, náboženství... Z tvojí strany je však třeba radikální volba. Přestaň sebe sama vnímat jako někoho, komu něco chybí – přestože se tak možná budeš znovu a znovu cítit. Pochop a akceptuj skutečnost, že nejde o to, abys zaplnil vakuum, nýbrž abys objevil poklad, na němž jsi po celý čas seděl. Je přitom lhostejné, jak hluboko je tvoje vědomí ponořeno do iluze nedostatku (a dobře vím, že se to může bez problému stát i se sedmimístným zůstatkem na účtu). Nyní nastává chvíle pro možná nejlepší zprávu, kterou tato kniha přináší:

Bohatství je ti dáno geneticky. Jsi zázrak. Na všech rovinách. Tvůj život započal v plnosti, kdy na sebe narazily dvě informačně nesmírně bohaté buňky, aby spolu velkoryse sdílely svoje vědění. Každá další buňka tvého těla vzešla ze zázraku množení zvaného dělení (jeden z nejdůležitějších principů bohatství). Ty sám jsi dlouho před jakýmkoli – často tak zavádějícím – podmiňováním skrze výchovu a společnost zakusil ráj plnosti v mateřském lůně. Tehdy jsi byl životem držen, nesen a živen – aniž bys na to musel něčím přispívat. Současně jsi však dostal od života nesmírný dar: Byl jsi povzbuzen k tomu, aby ses v této skrytosti svobodně rozvíjel. Takové jsou dva stěžejní dary náležející k dobrému bohatství: jistota a svoboda.

Je lhostejné, co si o sobě právě myslíš, které články víry ti zamlžují pohled na život; v prvních devíti měsících života jsi vydán plnosti. Chtěl bych tě proto vyzvat, abys tuto knihu nečetl jako někdo, kdo hledá, nýbrž jako někdo, kdo se rozpomíná. Věř mi, že se zdaleka nejedná o stejné postoje.

O štěstí nemusíš bojovat.

Smíš je přijmout.

Jsi dítě života.

Bohatství je tvoje vrozené právo.

Jsem velmi rád, když svým čtenářkám a čtenářům, klientkám a klientům mohu přiblížit téma „bohatství – uvnitř i venku“. Má to mnoho co do činění s mým vlastním životním příběhem.

Na svých podobenkách z raného dětství vidím malého chlapce, který – aniž by to dokázal vyjádřit slovy – věděl, že ho život miluje a že je této lásky hoden. Aniž by pro to musel cokoli dělat. Byl jsem v pořádku. Stejně jako ty. Byl jsem plný důvěry. Stejně jako ty. Byl jsem ve spojení se svým niterným bohatstvím. Vyzařovalo mi z očí. Pak se to stalo. Většině z nás. Mnohým velmi rychle a drasticky. Jiným takřka nepozorovaně, v průběhu času. Byli jsme vychováni a trénováni. Museli jsme se naučit, že život není peříčko. Naučili jsme se, co znamená splnit či zklamat očekávání druhých. Bylo nám vysvětleno, co je to chyba – jednání mimo očekávanou normu. Když jsme udělali chybu, bylo většině z nás slovy i gesty sděleno, že jsme špatní. **Kdo nám ale řekl, že každá chyba představuje šanci k integrování chybějícího?** Poznali jsme, jak chutná pocit viny. Pokud jsme nedělali to, co po nás chtěli ostatní, kteří pro nás byli vždy tak důležití, bylo nám sděleno, že nejsme dobří. Většinou nám pak byla odepřena láska. Naučili jsme se dělat to, čím jsme si mohli nazpět získat lásku. Naučili jsme se stydět za to, že jsme právě takoví, jací jsme, a cítit se méněcenní. Instinktivně jsme vycítili horní hranici radosti, kterou je naše okolí (rodice, škola) ještě ochotno tolerovat. Chtěli jsme patřit mezi ostatní. Proto jsme se přizpůsobili. Kreativního svobodného ducha jsme v sobě zadusili natolik, až jsme začali věřit tomu, co nám o životě vyprávěli druzí. Tomu, co je možné a co nemožné. Rychle či pomalu jsme si hluboce osvojili představu, že s námi něco není v pořádku. Že nám něco chybí. Že musíme udělat něco pro to, abychom byli opět úplní. Naše vědomí nedostatku bylo na světě. Vyvinuli jsme strategie k jeho kompenzaci. Oblíbenost. Rebelování. Jídlo. Hladovění. Skrývání se. Sebeprosazování. Přizpůsobivost...

Jestliže sis našel cestu k této knize, je pravděpodobné, že jsi během svého života zapomněl, jak jsi cenný. Cynicky vzato – teprve tato ztráta tě proměnila v dobře fungující součást naší na výkonu založené společnosti. Někdo, kdo neví, kým je a zda je (jednoduše takto) hoden lásky, hraje s sebou. Dělá mnoho pro svoji odměnu. Pilně konzumuje, aby utišil niterný hlad. Z lidského hlediska jde o tragédii. Kolik lidí se plahočí a funguje až do konce svého života, aniž by se opět setkali se sebou samými jako s bytostmi nevinnými tak, jak mohou být jen docela malé děti? Mám rád vědomou konfrontaci s bohatstvím, s úspěchem a také s penězi, neboť nás nutí, abychom si bez zdráhání odpověděli na otázky zcela existenciální povahy:

- Jakou mám hodnotu?
- Jak hodnotná je moje existence?
- Jsem dobrý? Jsem v pořádku?
- Mám právo svobodně se rozvíjet?
- A co se stane potom?

- Mohu svému životu důvěřovat?
- Budu jej vnímat pozitivně?
- Dovolím si opustit vyšlapané stezky, abych dokázal najít skutečně vlastní cestu?
- Stane se pro mě zdrojem, z něž se mohu sytit?

Pokud se mě ptáš, je relativně lhostejné, kdy přesně jsme svoji pra-důvěru v život ztratili. O mnoho napínavější se mi jeví otázka, zda a jak ji můžeme obnovit. Definitivně nikoli v případě, že si pohráváš s tím, co ti bylo předestřeno jako realita, nýbrž pouze tehdy, pokud budeš následovat svoji touhu – například po bohatém a naplněném životě. Odřeš si přitom kolena, budeš dělat chyby, stát sám v dešti – a přece! Dosáhneš mnohého cíle. Na rozdíl od jiných. To však není důležité. Důležité je pouze to, co na cestě ke svým snům zjistíš o sobě samém.

Vyrostl jsem v ateistickém, socialisticky orientovaném systému. Brzy jsem se naučil, že kapitál je něco špatného. Peníze byly k dispozici, ale nemluvalo se o nich. Moji rodiče propásli příležitost poradit mi, jak toto médium smysluplně využívat. Jednou jsem se jako desetiletý doslova zamiloval do rytířského brnění v hračkářství, kolem kterého jsem chodil do školy. Narozeniny jsem přitom nedávno měl. Celé dny jsem spekuloval, jak bych si svůj sen mohl splnit. Nepřipadl jsem na lepší myšlenku, než že tajně rozbiju spořicí prasátko. Ještě dnes cítím směs svých tehdejších zmatených pocitů. Jít si pro něco, co jsem chtěl. Strach, že dělám chybu. Radost z nákupu. Špatné svědomí z toho, že jsem udělal něco špatného (měl si spořit peníze „na později“). Když se moje akce prozradila, snesl se na mě mocný hněv. Rodiče se nakonec rozhodli, že mi poskytnou příležitost, jak si utracené peníze vydělat zpět. Chodil jsem vracet nazpět do obchodu prázdné lahve, přičemž jsem si výtěžek směl nechat. Vlastně to nebyl špatný nápad. Způsoboval mi však bolesti břicha, protože jsem začal pít mléko jako pomatený, jen abych mohl vrátit do obchodu prázdné lahve. Krátce řečeno, inteligentně zacházet s penězi a bohatstvím jsem se tehdy nenaučil.

Pravděpodobně by moje nejistota ohledně nakládání s penězi nikdy nevyplula na povrch, kdybych – jak se ode mě očekávalo – vystudoval medicínu. Jednoduše bych se stal lékařem a bral bych stanovený plat. Když jsem však po roce ze studií odešel, zřítíl jsem se do hluboké existenční krize. Jakou hodnotu má někdo, kdo „zběhl ze studií“ a neví, co by místo toho chtěl dělat?

Za pomoci různých „melouchů“ a sociální podpory jsem se stěží držel nad vodou. Na vině jsem však nebyl já, nýbrž systém. Když jsem se začal zabývat přednášením a koučováním, smetl jsem klientům téma peněz se stolu. Měl jsem tehdy vlastní tematický okruh. O hodnotě svojí práce jsem tedy nemusel přemýšlet. Téma peněz se mi také zdálo příliš profánní, byl jsem přece na „spirituální“ cestě. Zpětně se tomu musím zasmát. Tehdy jsem však skutečně se vši upřímností věřil, jsem ve svém vývoji napřed. Ve skutečnosti jsem byl nejistý mladý muž bez citu pro vlastní hodnotu.

Bylo třeba několika probuzení, abych se odsunutému tématu konečně začal věnovat.

První z nich přišlo v podobě otázky mojí malé dcery, kterou mi položila koncem jednoho z měsíců, kdy jsme opět jen tak tak vyšli s penězi: „Tati, zvládneme zaplatit nájem, nebo se budeme muset vystěhovat?“ Dceřiny pochybnosti mě zasáhly. Nechtěl jsem, aby vyrostla v materiálním nedostatku. Druhé probuzení přišlo ze strany finančního úřadu. Byl jsem tehdy skutečně naivní a věřil jsem, že někdo, kdo má stále dluhy, nemusí platit daně. To určitě! Najednou jsem byl povinen uhradit nedoplatek ve výši 40 000 DM! Kde je však vzít, a nekrást? Třetí probuzení pak přinesla moje zlost na sebe samého. Byl jsem sytý vlastních řečí o tom, co všechno bych na světě změnil, kdybych k tomu měl finanční prostředky. Čtvrté probuzení přišlo, když jsem se na sebe poctivýma očima podíval do zrcadla. Přiznal jsem si, že jednou z hlavních motivací k očerňování světsky úspěšných lidí nebyl smysl pro spravedlnost, ale zcela banální závist. Závistivost vlivu, svobody, luxusu...

Rozhodl jsem se tedy, že se tématům úspěchu, peněz a bohatství začnu věnovat na vědomé úrovni. Přečetl jsem o nich veškeré dostupné knihy. Pokoušel jsem se rozmanitými způsoby rychle zbohatnout – přičemž jsem učinil řadu trapných až destruktivních zkušeností se sázením, s eskortním servisem, s nátlakovým prodejem vysavačů či s vysoce riskantními obchody na burze.

Po celé sérii frustrací jsem byl konečně připraven číst to, co bylo drobným písmem vytištěno ve všech těch chytrých knihách – o disciplíně, o tvorbě hodnot, o integritě a vytrvalosti... A fungovalo to! Sice podstatně pomaleji než princip „rychlého výdělku“, ale zato natrvalo a s nadstavbou v podobě pocitu naplnění.

Mezitím jsem si pomocí toho, co mám rád, vydělal tolik peněz, že jsem pochopil následující: Ve skutečnosti mi nikdy nešlo o peníze jako takové, ale o pocit elementární materiální jistoty a kreativní svobody, které by mi umožnily realizovat moje vize. Uvedená témata – a právě proto píšu s takovou chutí tuto knihu – mi přinesla poučení o mně samotném. O mém světle, ale také o mých stínech. Problémem nejsou peníze ani bohatství, nýbrž naše nejhlubší přesvědčení. Pokud věříš, že ti něco chybí, bude ti téma nedostatku otravovat život. Pokud však budeš ono téma využívat s velkou opatrností k tomu, abys poznal sebe sama, stane se pro tebe významnou zastávkou na cestě domů.

Sám jsem byl nucen velmi radikálně změnit svůj vztah k vlastní existenci. Dnes (opět) vím, že jsem hodnotná bytost, stvořená a opatrovaná univerzem plnosti. Dnes (opět) rovněž vím, že ve svém nejhlubším nitru jsem dobrý člověk, jehož úkolem je naplno rozdávat sebe sama i své niterné bohatství.

Vím, že i ty jsi hodnotná bytost s právem žít ve svobodě a plnosti. Vím, že jsi dobrý a správný člověk. Vím také, že toužíš a musíš rozdat sebe sama – abys na konci svého života mohl říci:

Našel jsem, co jsem hledal – sebe.

Z pocitu nedostatku se můžeme vyléčit!

Původ pocitu nedostatku

Tuto knihu jsme pojmenovali podle konce řecké abecedy – „Omega“. Koho by zároveň nenapadla i Alfa jako její počátek? Jako autoři publikace nejen pevně věříme, ale jsme také pevně přesvědčeni, že máme vrozené právo dojít nakonec plnosti, ba dokonce naplnění. Z uvedeného předpokladu vycházejí také veškeré spirituální tradice a náboženství, jakkoli cestu k onomu naplnění často spíše ztěžují, než usnadňují. Alfa je počátek a jako taková je rovněž charakterizována plností. Ve skutečnosti jsme k plnosti dokonce předurčeni. Jen to mnozí z nás zapomněli. A právě to chceme a musíme změnit.

Jak ale vzniká z pocitu předurčení k plnosti (dnes nepochybně převládající) pocit nedostatku? Onen pocit nedostatku, jenž vede k takové bídě a k modernímu stěhování národů, které nám v závěru knihy poslouží jako příklad působení zákonů osudu, pravidel hry, která se nazývá život, i dvanácti životních pra-principů? Lidé opouštějí rodné země, kde strádají nedostatkem, aby našli novou vlast v zemích domnělého nadbytku. Zde jsou však vítáni jen velmi podmíněčně. Narážejí na naše vědomí nedostatku, přičemž jejich přítomnost stále více domácího obyvatelstva vnímá spíše jako „kříž“.

Zákon počátku, třetí ze zákonů osudu (následující po zákonech polarity a rezonance) říká, že vše je již obsaženo ve svém začátku, podobně jako celý velký strom již existuje v drobném semínku. A každý počátek vyjadřuje ve zvláštní míře další dění, jak skrze výzkum chování živočichů vědecky doložil Konrad Lorenz. Výsledky jeho výzkumů se přitom stále znovu potvrzují. Vzpomeňme na slavná mláďata husy šedé, která byla po celý svůj husí život fixovaná na starého mistra v oblasti chování živočichů a která jej následovala, kam se jen pohnul. U člověka se sice tato fixace neprojevuje v takové míře, rovněž se s ní však setkáváme a považujeme ji za důležitou. Můžeme hovořit o velkém pokroku v tom smyslu, že se dnes novorozenec v prvních okamžicích života nedostává do vizuálního kontaktu nejprve s gynekologem či s porodní sestrou, nýbrž s vlastní matkou.

Příroda nás *přirozeně* – jak to její povaze odpovídá – předurčila k nadbytku a štědrosti, přičemž jsme od počátku zcela přírodními tvory. Příroda vždy pracuje s přebytkem. Z miliard rybích či žabích vajíček a z ještě většího počtu pulců nakonec vznikne nepoměrně méně zvířat. My sami jsme byli počati z aktu naplněného chutí a snad také přetékající láskou.

V každém případě se mužské semeno s miliony spermií velkoryse rozlévá do mateřského klína, aby z něj vzešlo jedno dítě (případně dětí více). Buňky vajíčka a spermie spolu sdílejí svůj přebytek informací. Sdílení je tedy hluboce založeno už v podstatě naší bytosti, takže jí odpovídá podstatně více než náš současný systém hospodaření. Jako k embryu k nám ve světě plodové vody jakožto ve světě nadbytku přitéká vše potřebné zázračnou pípou v podobě pupeční šňůry. Nemusíme pro to nic dělat – ani pracovat, ani prosit. O nás samotné – a vůbec o všechno – je velkoryse postaráno. A pokud bychom do toho přírodě z kulturních důvodů nezasahovali kouřením a špatnou stravou, disponovali bychom enormním přebytkem energie. Podle vědeckých výzkumů využíváme pouhých 10 % svého mozku. Proč potom máme k dispozici 100 %? Protože příroda je tak velkorysá.

Co nás formuje během onoho devítiměsíčního pobytu v plodové vodě? Jako ti, kteří plavou bez jakékoli tíže, si uvědomujeme svoji bezhraničnost. Uvnitř i venku panuje stejná teplota, a proto nemůžeme určit žádné hranice mezi sebou a vnějškem – naše vnímání je tedy bezhraničné. Cítíme se být v jednotě se svojí matkou, představující celý náš počáteční svět. V tomto čase zakoušené jednoty vzniká prazákladní důvěra jako základna pozdější sebedůvěry – vůbec nejpозoruhodnější věno, jaké nám naše matka a naši rodiče mohou na cestu životem dát.

Naše drobkounké tělo je nyní ještě transparentní, jak prozrazují snové obrazy Lennarta Nilssona, naše pocity a vnímání pak mají transcendentní rozměr, což odhaluje terapeutická práce s našimi stíny, stínová terapie¹. Jsme tedy od počátku a v každém ohledu spojeni s jednotou. Jsme určeni jí i hojností, kterou nám poskytuje.

O nedostatku nemůže být vůbec řeč. Nedostatek neexistuje. Jak se však dostává vědomí nedostatku, potažmo jeho iluze do našeho života? Z naší přirozenosti, která vychází z matky přírody, každopádně pocházet nemůže. Příroda představuje přebytek a plnost. Podezření padá nejprve na kulturu jakožto protipól přírody.

Podle dosavadního bádání se zdá, že se lidstvo vyvinulo v plnosti a přebytku africké přírody – ze situace, s jakou se dnes setkáváme v deltě Okavango, která svojí hojností připomíná mytické zahrady Edenu. Skutečnost, že většina náboženství včetně našeho na bibli založeného křesťanství spojuje představu ráje právě s obrazem zahrady hojnosti, je zcela zjevná.

Sem přicházíme a odtud jsme opět vyhnáni – podle všech náboženství a tradic.

Svět mateřského těla, naplněný plodovou vodou, je (pouze) obrazem původního počátku. Medicíně je známo již dlouho, že ontogeneze a fylogeneze si odpovídají, což znamená, že musíme jako jednotlivci opakovat rozhodující kroky vývoje lidstva. Kdo někdy spoluprožíval porod a tím i proměnu z vodního světa ve svět vzdušný, umí si představit, jak obtížný byl onen krok pro život jako takový. A přece se život v době prvohor odvážil zakotvit na pevné zemi. Zkusme na chvíli pozorovat malé dítě, které se snaží probojovat na nohy, a získáme rovněž cit pro zachycení významu, jaký mělo toto napřímění postavy pro celé lidstvo.

O vzniku kultury nás zpravují dějiny náboženství a evoluce, ale také různé odkazy na způsob, jakým se pocit nedostatku rozvinul už u našich předků. Vše nám může ostatně

objasnit již samotný porod, jímž opouštíme rajskou zahradu. Vývoj spočívá v povaze záležitosti, kterou nazýváme život. Nikdo nenese vinu za to, že se prostor mateřského ráje stále zužuje, až se stane tísnivým, a jeho dosavadní obyvatel musí ven. Nejlépe je skočit do studeného světa po hlavě, k čemuž ne všichni najdou odvahu. Nejde přitom o otázku viny, nýbrž o otázku vývoje. Uvedenou skutečnost se vyplatí mít na paměti při četbě celé této knihy, abychom se neocitli v pasti projekcí a nepadli za oběť *stínovému principu*.

Podobně ubývalo místa i v africkém ráji počátečního přebytku, neboť se naši předkové díky hojnosti všeho potřebného začali intenzivně množit. Někteří odváží se pravděpodobně rozhodli ráj opustit a vydali se do jiných, méně bohatých oblastí. Zde, v často nesrovnatelně méně rajských krajinách, dělali úctyhodné pokroky a pozoruhodným způsobem se vyvíjeli dále, nesrovnatelně intenzivněji než ti, kteří zůstali doma, v kyprých tropických zahradách počátku.

Přesně to je také smyslem biblického podobenství o „ztraceném synovi“. Na jeho konci nevystrojí otec slavnost potomkovi, který zůstal sedět v hnízdě, nýbrž pouze onomu „ztracenému“ synovi, jenž se odvážil odejít z teplého hnízda do ciziny. Přestože tam o všechno přišel a vydal svůj život v nebezpečí, je za to nakonec oslavován. Jeho cesta začala Alfou a skončila Omegou, přičemž se z plnosti navrátil opět do plnosti, vykonal pouť „odsud sem“, jak říkají hinduisté. Je tedy zjevně naším úkolem, abychom opustili *přírozený ráj* všech počátků. Stejně tak máme ovšem za úkol se vrátit nazpět. Jako autoři této knihy si klademe za cíl inspirovat svoje čtenáře k podobné pouti a připravit poutníkům cestu, po níž se vydají.

Genesis nám popisem vyhnání prvních lidí z ráje řádně nahání strach – a ten je zakořeněn velmi hluboko. Had údajně usiloval Evě a jejím dcerám o patu, bylo také určeno, že budou rodit za nemalých bolestí, Adam a jeho synové pak měli na svoje přežití pracovat v potu tváře. Ve chvíli, kdy přicházíme na svět a jsme – za porodních bolestí matky – vypuzeni z původního ráje naplněného plodovou vodou, je nám rovněž mohutně nahnán strach. Náhle vyměníme plodovou vodu o tělesné teplotě (37 stupňů Celsia) za otřesně studený vzduch (přibližně 22 stupňů Celsia). Ještě pulzující pupeční šňůra je od nás odstřižena, což vede k pocitům dušení. Poté jsme podrženi na nožkách, plesknuti po zadečku, píchnuti do paty, zbaveni ochranné vrstvy ve svojí první koupeli, zavinuti a odděleni od matky. Takovou proceduru může, a dokonce musí provázet téměř smrtelný strach.

Právě strach je také zdrojem umělé – lidmi – vyvolaného pocitu nedostatku. Jeho podporování a šíření sahá hluboko do naší kultury. Už v porodním kanále většina z nás zažije před přistáním v širém světě nesmírných možností smrtelnou hrůzu při průchodu hlavičky extrémně úzkým otvorem.

Jakkoli nechceme nikomu připisovat zodpovědnost za průchod úžinou a strach, neboť jsou přirozené, můžeme je specifikovat jako základnu kultury strachu a nedostatku. Ve vlastním slova smyslu kultura požaduje, abychom přepracovali přírodu, a zlepšili tak situaci nás lidí. Při naplňování svého požadavku se však kultura stává obětí *stínového principu* a my spolu s ní. Strach přitom šíří zejména náboženství vzešlá z židovské kultury. Jejich zástupci

nám zošklivili sexualitu, kterou si sami museli odepřít, přičemž diskriminovali vše ženské, což spolu se lhaním učitelů náboženství a s preferencí sebeuspokojování může na fyzické úrovni vést až ke slepotě či vysychání míchy. Především však tito reprezentanti jednotlivých náboženství nedokázali či nechtěli zmírňovat materiální bídu, která zavládla za branou rajské zahrady, nýbrž ji ještě dále posilovali, zatímco se sami obohacovali a paktovali se s těmi nejbohatšími, aby získali ještě větší moc. Chudým a nejchudším říkali mimoděk pravdu, totiž že vždy záleží jen na zdraví duše. Onu pravdu však spojovali s nepravdivým tvrzením, že svět matérie, tedy všeho mateřského, je špatný. A protože se sami stali závislí na údajně zlé materii, kterou začali shromažďovat ve vlastních pokladnicích, bylo jim možno věřit čím dál tím méně a nezbyvalo, než se pít po zdraví duše vlastní cestou.

V dnešní době je stále zjevnější, jak uměle je dojem nedostatku vytvářen. Země by byla schopna *přirozeně* uživit dvojnásobek současného počtu svých obyvatel. Jsou to však právě lidé se svojí (ne)kulturou, kteří přirozenou schopnost Země blokují nerovnoměrným rozdělováním přebytku přírody. Ze sedmi miliard obyvatel naší planety stále ještě celá miliarda hladoví, zatímco bohatí úmyslně ničí neuvěřitelné množství potravin. A situace se stále zhoršuje. Zejména v bohatých zemích, jako je Německo, narůstá nedostatek současně s bohatstvím – chudí se před supermarkety přehrabují v kontejnerech na odpadky, zatímco bohatí jim to zakazují. Firmy boháčů doslova vypalují rybník (života) chudým lidem v nejchudších zemích světa – bohatí skupují potravu chudých, aby ji využili pro svoje krmná zvířata. 90 % kalorií se přitom při výkrmu promění ve fekálie a jen 10 % v maso, které pak (ve své zušlechtěné formě) skýtá dle WHO svým bohatým strážníkům rakovinu. Jaký pomatený dábelický kruh, který k posledku všechny zúčastněné poškozuje... Je čas probudit se.

Od počátku to byla zejména náboženství, která uvedenou nerovnováhu navzdory všem svým proklamacím působila a upevňovala. Kristus se přitom jednoznačně vyslovuje pro sdílení bohatství a pro pomoc slabším: „Co tomu nejmenšímu z mých bratří uděláš, jako bys udělal mně.“ Jeho pozemský personál se však stal obětí stínu a postavil jeho učení do slova na hlavu, zatímco se začal paktovat s bohatými a mocnými a získávat na moci a vlivu. Tak vznikl typ stínového náboženství, který kázal vodu v podobě duše a sám pil víno jako symbol materiálního bohatství. Stínové náboženství dokonce prodávalo při kupčení s odpadky očistu duše, aniž by však něco takového mohlo po zaplacení zrealizovat. Uvedená podvodná hra přivedla na scénu protestanty a reformátory, jako byl Luther, Kalvín, Zwingli či Hus, kteří slibovali pomoc, ale zakrátko sami padli za oběť *principu stínu*. Náboženství peněz v podobě kapitalismu, nadvlády kapitálu, se podařilo nejlépe a nejrychleji zakotvit tam, kde se dostali k moci protestantští horlivci, kteří mu připravili cestu.

Popsanou dvojitou hru během času dokázalo prohlédnout stále více lidí. Nakonec se od církevní kultury spočívající v bezpráví a v nahánění strachu v dobách osvícenství oddělili a nastoupili cestu k (přírodním) vědám. Ty se následně staly novým náboženstvím, k němuž se lidé upnuli a v nějž věřili. Avšak i ono bylo jen pouhým stínovým divadlem, neboť věda má – ze své povahy – co do činění s věděním, a nikoli s vírou. Zbytky náboženství vědy

dnes nacházíme u takzvaných skeptiků, kteří se doslova poutají ke staré vědě, aniž by byli ochotni vzít na vědomí skutečnost, kterou nová věda již dávno dokázala a kterou původní náboženství už vědělo: existuje jediná duše, a o tu jde především.

Vláda přírodních věd tedy netrvala dlouho. Potají došlo k jejich oddělení od peněžní kultury, což postupně vedlo ke vzniku dnes všeobecně panujícího náboženství peněz, které si vědu již dávno koupilo a zbavilo ji moci, o náboženství nemluvě. Když dnes klade papež František II. na první místo požadavek následovat odkaz svatého Františka z Assisi a zasazuje se za přírodu a za ochranu životního prostředí, odmítá jej velká část katolíků, která mezitím již konvertovala k náboženství peněz, následovat.

Vzestup náboženství peněz o sobě dával vědět již dlouho. Již bezprostředně po svém odchodu z Egypta, sotva se Mojžíš vydal na cestu v záležitosti obstarání zákonů, Izraelité opět zatoužili po obětních hodech a pustili se do tance kolem zlatého telete coby svojí nové modly. Když se Mojžíš navrátil od Hospodina se zákonem vepsaným do kamenných desek, znovu tvrdou rukou toto bujení materialismu zastavil – s úspěchem a celé tisíce let. Víra v materii jako modlu (kdy se materialismus stává stínem onoho mateřského, včetně bohatství matky Přírody) se však potají vrátila zpět.

Kristus opakovaně vykázal tehdejší směnárníky a předchůdce dnešních bankéřů z chrámu. Tentokrát však netrvalo dlouho a bankéři si našli cestu zpátky k moci. Dokonce se jednalo o vlastní lidi – chrámové kněze, kteří za pomoci prvních moderních peněz v podobě odpustků dokázali nahromadit neuvěřitelné materiální bohatství. Ještě jednou, avšak spíše ze závisti, církev toto první finanční impérium rozbila. Materiální myšlení založené na penězích se však dostalo již hluboko do nitra církve. Půjčování založené na úrocích, jakkoli je téměř ve všech náboženstvích zakázané, způsobilo rychlé zbohatnutí bankéřů, kteří současně získávali na vlivu. Postupovali přitom šikovně a v rámci svojí kultury peněz slibovali, že lidem dopomohou k lepšímu životu. Lidé měli s pomocí bankéřů a jejich peněz začít prožívat kultivovaný život plný příjemných záležitostí. Bankéři tvrdili, že věří v lidi a v jejich plány, to znamená, že jim s důvěrou půjčí. Zpočátku to působilo mile – bankéři financovali domy, auta a vůbec všechno, co měli jejich zákazníci, kteří konvertovali k materialismu, na srdci. Jakmile však došlo k upevnění moci bankéřů, začali sloužit sobě samým a sobě rovným – stali se kněžími náboženství peněz, přičemž vymysleli záležitosti jako Basilej II (tzv. basilejskou dohodu obsahující bankovní předpisy ohledně přiměřenosti kapitálu). S jejich pomocí nás mohou bankéři dodnes lákat, mnohé slibovat, říkat, že v nás věří, a poskytovat nám půjčky, aby nám pak postavené domy po krátké radosti opět vzali. Svoje domy platíme bankéřům nikoli jednou, ale mnohonásobně, přičemž je často nakonec vůbec nedostaneme. Mnohonásobně zaplacené se často vracejí do rukou bankéřů, kteří je následně za podhodnocenou cenu vícekrát prodávají.

Dnes se však již nemusíme na podobném systému podílet, na rozdíl od našich předků, kteří v těžkých dobách evoluce kořistili. Kněží sloužící náboženství peněz nám sugerují potřebu půjčovat si, čímž úmyslně uvádějí do hry života povědomí o nedostatku, jehož rozvoj

také ze všech sil podporují. Malují na každou zeď čerta v podobě strachu z toho, že budeme mít hlad nebo že v každém případě budeme mít nedostatek, který nám přivodí zkázu.

Proti podobným záměrům jsme se však ve skutečnosti během doby dokázali úspěšně vybrojit vzájemným semknutím v kruhu rodiny, příbuzenstva či různých zájmových skupin. Vždy když držíme pospolu a vnímáme se navzájem jako živé bytosti, takže nedegradujeme jeden druhého na pouhý objekt, vede se nám o mnoho lépe. Něco takového však vždy bylo velekněžím sloužícím vědomí strachu a nedostatku trnem v oku. Když například za první světové války složili němečtí, francouzští a angličtí pěšáci na Vánoce zbraně a spontánně začali společně slavit Kristovo narození, přičemž poté proti sobě odmítali bojovat, byly sankce ze strany jednotlivých velitelství brutální. Velení měla zájem ve válce, která se pro všechny ostatní stala zjevně nesmyslnou, pokračovat. Pro ty, kteří byli válkou přímo dotčeni, se přirozeně jednalo o nesmyslnou záležitost již od samého začátku. Ve skutečnosti našli mocní ještě dostatek jiných poddaných, kteří se nechávali řídit strachem a hrozbou nedostatku a které bylo snadné zmanipulovat k boji proti novému lidství, proti někdejšími nepřátelům, z nichž se mezitím stali přátelé a spojenci. A v přímém vztahu k našemu tématu uvedme ještě jiný příklad. V Rakousku nesmějí soukromé osoby jiným soukromým osobám půjčit peníze, aby jim pomohli zachránit jejich firmu. Půjčky jsou privilegiem oficiálních bankéřů. Jenže ti mají zcela jiné úmysly než někoho zachraňovat.

Není konečně načase uskutečnit onen pokus z první světové války a navzájem se spojit jako lidstvo Evropy i celého světa, přestože jsou kněží sloužící nedostatku jak v EU, tak v USA proti takovému záměru?

Naše pole působnosti, jako je *Human Trust*, staví důvěru v člověka (nomen omen, jak se říká) proti vědomí nedostatku, které kolem sebe šíří velké průmyslové trusty, přičemž podobný záměr sleduje i naše Škola životní proměny. Obě platformy si daly za cíl něco změnit – totiž nás. Farmaceutičtí bossové samozřejmě nemají zájem o (moje) „pole nakažlivého zdraví“, a tak nezbývá než doufat, že se mocní jednou – a snad brzy – zaleknou „pole trustů“, přičemž budou vyburcováni ze spánku a možná se dokonce vydají zpět na cestu, která je pro nás všechny lepší.

A stejně jako lidé vždy dokázali spojit síly, aby společně čelili tvrdosti přírody a zajistili si přežití, nabízí se nám nyní stejná možnost. Již jsme naznačili, že naši předkové byli zvyklí utvářet společenství, která jim usnadňovala – a někdy vůbec umožňovala – život. Konkrétně šlo například o fyzickou blízkost prvních lidí, která ve studených jeskyních představovala potřebný zdroj tepla. Pokud bychom dokázali více využívat lidského tepla, nepochybně by se nám vedlo mnohem lépe i po psychické stránce. Načerpát zmíněný pocit můžeme skrze bezpečí, které nám poskytuje rodina, prostřednictvím hlubokého přátelství či sounáležitosti s určitým společenstvím, svazem či „polem vědomí“.

Avšak uvedená záštita našeho vědomí, že se máme dobře, která nás ochraňuje před pocitem nedostatku, se dnes zjevně stále masivněji rozpadá. Většina mužů už nemá ani nejlepšího přítele, což se ukazuje jako tragické v situaci, kdy se stanou obětí syndromu

vyhoření. Z širokého kruhu příbuzenstva se staly velké rodiny, které se během času stále více zmenšovaly. Nakonec vznikly rodiny s jediným dítětem, které se dále smršťují směrem k takzvaným dinks (**d**ouble **i**ncome, **n**o **k**ids – dvojitý příjem, žádné dítě). Uvedený trend se do dnešní doby nepodařilo přerušit, takže v jeho důsledku vzniká společnost „singles“, nezadaných, kteří často pěstují rychlé vztahy „na jednu noc“, které ve skutečnosti často nevydrží ani jediný večer. Tak v naší postmoderní době stále častěji klesáme do narcismu a osamocení, do egoismu a do kontraproduktivního postoje založeného na protichůdnosti místo na sdílení společných hodnot. Místo abychom se dokázali rozdělit, oddělujeme se od sebe navzájem. Za takové počínání platíme ztrátou ochrany, kterou nám poskytují přátelství a život ve společenstvích. Osamělí a odkázání výlučně na sebe samé jsme ovšem daleko více vystaveni vlivu náboženství peněz a jeho tvrdosti. Objektivně vzato není single-život ani finančně výhodný – každý potřebuje svoje bydlení, auto, topení... Vaření pro jednoho stojí téměř stejně energie jako vaření pro více osob. Zejména nás však osamocený život stojí psychické bezpečí, neboť je spojen s nedostatkem tepla a s nebezpečím duševního vyhladovění.

Stále více lidí se proto – uprostřed veškerého materiálního nadbytku – neustále podprahově obává vyčlenění a smrti hladem. Mnohem spíše nám však hrozí nebezpečí, že vyhladovíme po stránce duševní a duchovní. Rodiče nemají čas ani chuť poskytovat svým dětem duševní stravu v podobě pohádek. Zato však jsme všichni neustále obtěžováni hudbou pochybné hodnoty a záplavou pestrých obrazů. Děti doslova visí na televizních obrazovkách, které představují s velkým odstupem vůbec nejdůležitější chůvy v jejich životě, nebo tráví čas na internetu, ať už prostřednictvím počítače či smartphonu. Tím se podle profesora Spitzera roztáčí kruh digitálního otupění, nemluvě o nebezpečí v podobě specifických elektromagnetických polí. Může se tedy stát, že generace, která vyrostla tímto způsobem, bude vůbec první generací, jež nepřežije své rodiče.

Přitom právě internet nám poskytuje příležitost k obnově sounáležitosti a ke vzájemnému přiblížení či spojení. Internet také představuje s přehledem nejefektivnější seznamovací platformu a může se stát médiem našeho probuzení, pokud jej budeme využívat zodpovědně a konstruktivně.

Celkově jsme v dnešní době svědky absurdní situace. Vědomí nedostatku, které nám uměle implantují kněží sloužící náboženství peněz, vedlo k nepředstavitelnému rozkvětu starých smrtelných hříchů křesťanské tradice, jako jsou žádostivost a závist.

Za dvě nejnebezpečnější choroby plynoucí z vědomí nedostatku přitom můžeme považovat na jedné straně materiální lačnost a z ní plynoucí posedlost bohatstvím a na druhé straně pak ctižádostivost a touhu vlastnit po duševní stránce svého partnera. Už Hildegarda z Bingenu rozpoznala v touze vlastnit a v žádostivosti vůbec nejtěžší z celého seznamu pětaticeti – této řeholnici známých – břemen.

Moderní lidé mají téměř neustále strach, že nebudou mít něčeho dost, zejména peněz, nemovitostí, aut, a speciálně v oblasti zdraví pak trpí pocitem, že jim chybějí důležité živiny. K posledku však vždy jde o nedostatek lásky.

Osamocení buditelé na poušti umělého nedostatku existovali vždy (vzpomeňme na Hildegardu z Bingenu), postupně jim však dopřáváme stále více sluchu. Již Mahátma Gándhí nás zapřísahal slovy o tom, že na Zemi může být dost pro všechny, nikoli ovšem pro lačnost všech. Pomysleme také na slova Marianne Williamsonové, která učinil nesmrtelnými Nelson Mandela a která říká, že se máme vzdát strachu, abychom mohli stát za svým géniem a možnostmi, které nám skýtá. Profesor Gerald Hüter nás zase zapřísahá, abychom opatrovali génia svých dětí a neučili je místo toho průměrnosti. Jeho nejdůležitější požadavek podle mě zní následovně: Přestaňme sebe samé vnímat jako objekty a staňme se opět subjekty svých vlastních životů a stejně nahlížejme i ostatní. Tedy – znovu se probudme pro naše skutečné lidské možnosti.

V dnešní době bychom mohli všichni žít v nadbytku, neboť je zde všeho potřebného dost pro všechny, jak ostatně dokládají vědecké výzkumy. Nyní jde nám – Veitovi a mně – o vybudování tak velkého pole vědomí, aby nám umožnilo kolektivně dosáhnout bodu obratu. K tomu bychom (jak to trefně vyjádřil jeden z mých přátel) potřebovali dostatečnou masu kriticky uvažujících lidí, která by uvedla do pohybu masu lidí nekritických.

Je to právě – náboženstvím peněz inscenované – nespravedlivé rozdělování potravin a přírodního bohatství vůbec, co vede k upevňování všeobecného pocitu nedostatku. Matka Příroda nám však vše potřebné ve skutečnosti darovala v nadbytečném množství. Pokud to rozpoznáme a zároveň přijmeme fakt, že náš největší poklad se nachází ve stínu, získáme pro sebe velkou šanci. Jakmile to nahlédneme a přineseme světlo do svého stínu, budeme volní pro nový svět, na nějž kdysi přísahal i Eckhart.

Pak také budeme mít všichni naději, že se na vyšší úrovni navrátíme k původní existenci v nadbytku, který lidstvo zažilo na svém počátku a který nás nadále určuje. Dostatek představuje naše vrozené právo. Rajská zahrada se nachází mnohem blíže, než většina z nás předpokládá. Setrváváme však stále ve stínu, blízko propasti, do níž nás ženou moderní proféti nedostatku, již slouží světovému náboženství peněz.

Aktuálně musíme (pouze) – stále ještě určováni oním strachem z nedostatku – prosvětlit stíny, a osvobodit tak svůj pohled, abychom dokázali vidět již existující plnost. Takový zámeř však daleko přesahuje rámec naší knihy, a proto její zrození doprovázíme velkou akcí, z níž má vzniknout pole nového vědomí. Současně začneme s osvobozováním z područí stínu za pomoci kolektivního půstu. Během něj transformujeme vědomě zvolený nedostatek ve svobodu a plnost, jak jsme je už tak často měli možnost prožít společně s účastníky našich kurzů. Chceme vás jako čtenáře této knihy pozvat k účasti na naší snaze a pracovat na splnění uvedeného cíle společně. Walther Lechler, jeden z mých přátel a budovatelů onoho nového pole vědomí, se na adresu závislých (a ohledně pocitu nedostatku, který vyvolává závislost na materii) vyjádřil následovně: „Jen ty sám to můžeš udělat, ale nikoli bez podpory druhých.“ Dokázat to můžeme a musíme všichni společně, v opačném případě se staneme pouhou hříčkou vědomí nedostatku.

Všechno už přece máme!

Jedinec, který se cítí neúplný, je náchylný ke strachu, lačnosti, závisti a žádostivosti. Často se dostává do situací, kdy musí o svoje štěstí bojovat. A pokud vybojuje „vítězství“, nedokáže si je skutečně užít. Takového člověka lze snadno manipulovat zvenčí, neboť je puzen neurčitým pocitem, že mu právě nyní něco chybí. Veškeré jeho pokusy nahradit to, co chybí – penězi, věcmi, lidmi – zákonitě ztroskotají, neboť nepronikají k samotnému jádru problému, totiž k iluzi neúplnosti.

Jak vzniká vědomí nedostatku? Odpověď je nejednoznačná, vymezená celou řadou teorií. Jedna z nich například dává pociťovaný deficit do souvislosti s našimi zkušenostmi z dětství. Případně se zkušenostmi z naší poslední inkarnace nebo... Z mého pohledu svědčí proti této teorii na jedné straně výpovědi lidí, kteří ve svém dětství všechno měli (včetně emoční náklonnosti), a přece je nepřestává hnát silný niterný hlad, a na druhé straně slova těch, kteří museli čelit strašlivým věcem, a přesto se zdají zářit z nevyčerpatelného vnitřního zdroje.

Myslím si následující: Člověk, který neví, kým ve skutečnosti je, snáze propadne vědomí nedostatku.

Naše představa o tom, kým ve skutečnosti jsme, má vliv i na naše přesvědčení o tom, co potřebujeme. Kultury přesvědčené o existenci duševní esence (duše) měly jistě jinou představu o bohatství než většina kultur současných. Jde tedy o to, o čem jsme v hloubi duše přesvědčeni, a nikoli o to, co se pokoušíme demonstrovat na povrchu. Mít přístup k vlastní duševní esenci a nořit se do ní stále hlouběji je něco zcela jiného než hovořit o tom na józe.

Od osvícenských dob žijeme v silně sekularizované kultuře. Počítá se to, co je měřitelné a čeho se můžeme dotknout. Duše to není... Tělo už ano. Tím ovšem neříkám, že duše existuje. To si musíš zjistit sám. Chtěl bych tě však pozvat k zamyšlení nad důsledky skutečnosti, že sebe samé definujeme jako pouhou schránku z masa a kostí.

Naše tělo dokáže pociťovat hlad a bezpochyby může zemřít na nedostatek. Může onemocnět, pociťovat bolesti, stárnout a... zemřít. Jestli má samo o sobě s uvedenými fenomény problém, nevíme. Je však pravděpodobné, že je prožívá stejně instinktivně a v přítomném okamžiku, jako to dělají zvířata. Teď znamená teď.

Co se však stane, když toto tělo uvedeme do páru s duchem, který neví, kým ve skutečnosti je, a proto se ztotožňuje s tělem, a který neexistuje pouze v přítomnosti, nýbrž také cestuje časem skrze svoje představy o budoucnosti? Pak tu máme perfektní živnou půdu pro vědomí nedostatku a z něj vyplývající „stěžejní hříchy“ lidského pokolení.

Pokud se domnívám, že jsem pouze svým tělem, pociťuji strach. Z bolesti. Ze ztráty. Ze smrti. Pokud se domnívám, že jsem pouze svým tělem, pociťuji lačnost. Pokouším se svoje existenční vakuum zaplnit kupením věcí a konzumem. Stále znovu pak zažívám pocity pýchy, když moje tělo běhá rychleji, kupí více věcí, váží méně... než tvoje. Stále znovu pociťuji žádostivost a závist, například když se tvoje tělesná schránka koupe ve větším bazénu, než

je ten můj, nebo když se tulí k jiné tělesné schránce, kterou pokládám za svoje vlastnictví. Situaci dále ztěžuje tlak na výkon a individualizace naší společnosti. V souladu s vlastní zkušeností mohu říci, že k tomu, abychom dokázali naslouchat oněm správným, z hloubi duše přicházejícím otázkám, potřebujeme alespoň základní stupeň jistoty a uvolnění. Mnoha lidem chybí ohleduplnější přístup společnosti, která by jim umožnila pro jednu zcela vypnout.

Jsem nekonečně vděčný svojí ženě za to, že mě přibližně před dvanácti lety aktivně podporovala ve snaze radikálně se vymezit vůči existenčnímu strachu. Tehdy jsme se přestěhovali do Baden–Badenu a vzdali se kvůli tomu rozsáhlé sítě kontaktů. Zde, na jihu Německa, nás nikdo neznal. Semináře již neprobíhaly. Peněz nebylo mnoho a já jsem navíc pociťoval silnou krizi ohledně smyslu své práce. Jednoduše jsem už o tom, co jsem dělal, nebyl niterně přesvědčený. A v dohledu nebyl žádný opravdový, čerstvý, nový impulz. Vše, co jsem začal, se mi zdálo prázdné a motivované strachem. Toto období trvalo celé měsíce a bylo strašlivé. Pendloval jsem mezi frustrací, strachem a prázdnotou.

Jednoho rána jsme společně seděli u snídani a probírali můj problém. Přitom se ve mně otevřela bolestivá rána. Poznal jsem, že se ve svém životě neřídím pocity radosti a svobody, nýbrž strachem. Strachem z toho, co by se stalo, kdybych se přestal snažit. Strachem, že nebudu dost dobrý, jestliže se přestanu přetvařovat. Do té doby jsem – vědomě či nevědomě – z velké části pouze plnil očekávání. Z pocitu, že si svoje místo a svoji hodnotu musím zasloužit. Onoho rána jsem si uvědomil svůj ambivalentní vztah k vlastní existenci. Nedůvěřoval jsem životu, a přesto jsem toužil, aby mě přijal takového, jaký jsem.

Příliš dlouho jsem žil z vnějšku dovnitř, a nyní jsem proto byl unavený a prázdný. Vysvětлил jsem Andree, že bych nejraději všechny svoje projekty ukončil a lehl si do postele. A vstal bych teprve ve chvíli, kdy bych k tomu cítil niterný, autentický impulz. Andrea se mě zeptala, co mi v tom brání. Řekl jsem jí: „Je to tlak zajistit rodinu a na konci měsíce mít z čeho zaplatit nájemné.“ Dodnes jsem jí vděčný za její tehdejší odpověď: „Víš, zlato, já s Leonou to zvládneme i bez tebe. Ve svém současném stavu nás k sobě stejně pořádně nepustíš. Dám ti návrh. Převzmu plnou zodpovědnost za naše materiální zajištění. Ty si zatím lehni do postele a čekej, až ti Bůh dá znovu zelenou!“

Udělal jsem, co jsme si ujednali. Lehl jsem si a vypnul. Pociťoval jsem nesmírnou úlevu z toho, že jsem se vůbec poprvé svobodně rozhodl vědomě čekat na autentický impulz života – na impulz, který měl vyjít z hloubi mého nitra.

Po třech dnech jsem pocítil jasnou vizi, kudy by měly vést moje příští kroky, takže jsem – puzený k činu – vyskočil z postele. Od té doby následuji svoji vnitřní pravdu stále radikálněji a je zajímavé, že od té doby mě také ve stále větší míře opouští pocit nedostatku.

Znám lidi, kteří by se s takovouto krizí vypořádali sami. A přece nám k definitivnímu vyléčení pomůže až milé okolí, díky kterému se dokážeme rychleji osvobodit a položit si ony správné otázky. Lidé se ve stresu chovají stejně jako stresovaná zvířata. Brání se a běží až do posledního dechu dál, místo aby se zastavili a zaposlouchali se do řeči vlastního nitra.

Zkušenost, kterou jsme tehdy s Andreou udělali, jsme aplikovali nejen v naší rodině, nýbrž i na pracovišti. Navzájem jsme si dopřáli svobodu být slabí, cítit strach, či dokonce vše zpochybnit. Oba se domníváme, že kdyby takto všichni postupovali každý den, nebo i jen každý týden, netrpěli bychom jako lidstvo depresemi ani syndromem vyhoření. Mnohem rychleji bychom dokázali dát našemu životu správný kurz a mnohem snadněji by se nám jej také dařilo udržet.

Uvedeným příkladem nechci říct, že to vždy jde tak rychle. A přece od té doby vím, co všichni hledáme: Svoji prazákladní důvěru v bytí. Zkušenost, že jsme milováni a přijímáni právě takoví, jací jsme.

Jestliže svoji záchrannou síť nikdy neotestujeme, nikdy se nedozvíme, zda je dostatečně pevná, aby nás udržela. Rozumíš, co mám na mysli? Kolik věcí ve svém životě děláš jen proto, že si dost nevěříš? Kolika cenných myšlenek se ze stejného důvodu vzdáváš?

Ve svém repertoáru seminářů mám také jeden, který vlastně seminářem není. Neexistují k němu žádné vstupní informace. Nepředpokládá žádný trénink. Účastníci předem vůbec nevědí, co je čeká. Po celých devět dnů jsou konfrontováni s překvapivými situacemi, přičemž se od nich žádá, aby na ně rychle reagovali. Někdy kontrolující dospělě Já náhle vůbec nedokáže jednotlivé situace „zpracovat“ obvyklým způsobem. Nejvíce se mě přitom dotýká skutečnost, že neobvyklé situace vyvolávají ve všech účastnících semináře stejný konflikt, totiž konflikt mezi silnou touhou konečně se oprostít od dosavadních zvyklostí a plně důvěřovat přirozené podobě života a mezi strachem ze selhání, ponechání napospas, využití vlastní osoby... Zdrojem mého neotřesitelného optimismu a víry v lidstvo se během semináře stává doslova explozivně rozvinutý potenciál, který lze vidět ve chvíli, kdy jednotlivci i celá skupina konečně odhodí zábrany a začnou testovat snesitelnost života. Existuje souvislost mezi vědomím nedostatku a narušeným vztahem k naší existenci. Naše materialistická kultura nás však bohužel masivně vyzývá k tomu, abychom tyto rány ignorovali, a nikoli odkryli a vyléčili. Více pracovat, více popíjet, používat více botoxu, vytěžit více uhlí..., jenom nenahlížet do vlastního nitra.

Cesta k pravému bohatství přitom nevede ze strachu, nýbrž právě k jeho podstatě. Zaplavuje nás ve vlnách. Chce, abys ho vzal na vědomí a procítil jej. Pokud se ti to podaří, budeš se cítit svobodnější a bohatší. Stávající bohatství svého života si dokážeš vychutnat mnohem intenzivněji, pokud si uvědomíš jeho existenciální témata a budeš se jimi pravidelně zabývat.

Svým klientům proto předkládám témata jako úspěch, obchod či finance primárně v podobě hodnotné cesty k sebepoznání, která zároveň vede k celkově příjemnějšímu světskému životu. Zákonitosti dosažení bohatství můžeš ovšem rozehrát i na povrchnější úrovni. Možná je pro tebe v daný okamžik atraktivnější *mít* než *být*. Možná je pro tebe právě důležité vydělat první milion, sehnat si hodinky značky Rolex a zarámovat si obrázek Ferrari. Nejsem tu proto, abych to hodnotil. Na základě vlastní zkušenosti však mohu říci, že na této rovině není žádné skutečné osvobození od pocitu nedostatku možné.

Jsem zde proto, abych tě pozval k neustálému obnovování otázky po tvé definici bohatství a ke zjišťování, zda či nakolik je ještě aktuální. Principy, které zde představujeme,

sice fungují na rozmanitých úrovních našeho vývoje, na žádné z nich nám však zákonitě nepřinášejí pocit štěstí.

Buď proto každý přinejmenším jedenkrát denně sobě samému společníkem. Podívej se vždy (nejlépe večer) sám sobě do očí v zrcadle a zeptej se sebe sama:

Co pro mě znamená bohatství a prožil jsem je dnes?

Podněty pro praktický život

- Zjednej si každý den prostor a čas na 15 až 30 minut, během kterých budeš jednoduše pobývat na místě, které je ti příjemné a kde nebudeš nic dělat. Můžeš buď meditovat, nebo prostě naslouchat svému nitru. Jaké myšlenky a pocity se v tobě vynořují? Co uvádí tvoji duši do pohybu? Dej prostor svojí touze. Nepotlačuj ji. Zaznamenávej si svoje poznatky do deníku.
- Pravidelně se věnuj delšímu půstu, během kterého se budeš věnovat existenciálním otázkám svého života. Doporučuji ti, aby sis tento čas rozjímání dopřával minimálně jedenkrát ročně. Může jít o prodloužený víkendový pobyt u moře, o iniciační seminář (viz například www.one-experience.de), případně o pobyt v klášteře – zcela dle tvého přání a možností. Typy a konkrétní nabídky, jak strávit období půstu, najdeš na Ruedigerových (www.dahlke.at) i mých (www.veitlindau.com) internetových stránkách.
- Po konzultaci se svým lékařem můžeš praktikovat delší, například týdenní půst. Během dní, kdy nic nejíš, se věnuj otázkám zřeknutí se, konzumu či smyslu svého života.
- Čti pravidelně knihy, které tě uvádějí do hlubších dimenzí tvého života. Doporučuji tvoji pozornosti seznam knih uvedený v Dodatku.
- Nevyhledávej pouze přátele, kteří ti pomáhají zvládat světský život, nýbrž také společníky k prozkoumání samotných rovin bytí.
- Vykonavej stěžejní meditaci „rituál rozpouštění strachu“, popsanou v Ruedigerově knize *Žít beze strachu*².

Na cestě k uzdravení

Filozofie celistvosti

Od samého počátku nás všichni mudrci a zakladatelé náboženství tohoto světa upomínají na skutečnost, že je třeba se v průběhu našeho vývoje navrátit k vlastní plnosti i naplnění a stát se celistvým, tedy být se vším jedno. Tato cesta vede od Pythagora ke Goethovi. První z nich učil malý kruh žáků své školy (esoteros) o tom, že za každou věcí spočívá idea, skrze rovinu idejí je pak možno rozpoznat celek. Druhý z nich vycházel z předpokladu, že vše

stvořené představuje podobenství pro náš úkol navrátit se k jednotě se vším. K tomu je nutné navrátit se k vědomí jednoty, kterou jsme zažili již na samotném počátku, v matčině těle, když jsme, vnímající bez hranic, pluli v plodové vodě.

Po všechny časy nás Mistrí jako Lao-c', Buddha či Kristus a mnozí další vyzývali k tomu, abychom milovali sebe samé i druhé. Klíčové věty křesťanství („Miluj svého bližního jako sebe samého“ a „Milujte své nepřátele“) ostatně vycházejí ze stejného požadavku, podobně jako ještě dále zacházející hinduistické „Ta twam asi“ („Jsem to a to a všechno“), neza-hrnující pouze živé bytosti, nýbrž také celý svět věcí. Kdo se ve všem poznává a každého a všechny miluje, dokonce i svoje nepřátele, je zajedno se vším, přičemž za vším rozpoznává jednotu všech bytostí, a dokonce všech věcí. Tento pohled na svět, spočívající ve vzájemné provázanosti všech se vším, dnes potvrzuje i moderní fyzika.

Když nás astronauté a kosmonauti začali upomínat na fakt, že nám bylo dopřáno obývat čarovně krásnou Zemi, která si zaslouží, abychom ji chránili, dokázal James Lovelock z jejich obrazů a dojmů rozvinout takzvanou teorii Gaia. Do kroniky naší spirituality a společnosti vepsal poznatek, že matka Země je podivuhodná živá bytost, na jejímž povrchu smíme žít, a že se vyplatí ochraňovat ji a zachovat pro naše potomstvo.

Dnes, v době převládajícího vědomí nedostatku, si však můžeme ve vztahu k této velké, kulaté a čarovně krásné živé bytosti připadat spíše jako svrab, který se objevil na její pokožce, aby jí prorůstal stále bolestivěji a hlouběji a způsoboval znetvořování povrchu a otravu. Ve skutečnosti nejspíše obtěžujeme Zemi méně, než si myslíme, jinak by se nás již zbavila. Ovšemže bychom ji však neměli nadále provokovat. Točí se dál, navzdory přírodním katastrofám rostoucích rozměrů. Inscenovat na takto pozoruhodné zemské kouli tak strašlivý (lidský) svět přece nemůže být naším cílem.

Místo toho bychom měli následovat staré Mistry i osvícené jedince moderní doby, jako byl Nelson Mandela či Eckart Tolle, a soustředit se na ráj, který nám Země poskytuje, a na génia v sobě samých. Skutečnost, že mikrokosmos člověk odpovídá makrokosmu Země, formuloval již Paracelsus, praotec celostní medicíny.

Terapeuti jako Marianne Williamson nás mezitím mocně upomínají na génia, který se ukrývá v každém z nás. Malcolm Gladwell dokládá ve své knize, která vyšla česky pod názvem *Mimo řadu*, na vědecké bázi, jak je něco takového ve skutečnosti jednoduché. Od génia, který dríme v každém bez rozdílu, nás ve skutečnosti dělí pouze nedostatek píle a disciplíny. Neurovědec Gerald Hüther jasně říká, že 98 % dětí má při vstupu do vzdělávacího systému vlohy na úrovni génia, zatímco po jeho absolvování jsou to už jen 2 %. Je načase, abychom přestali ruinit svoje přirozené vlohy ke genialitě, velikosti a plnosti.

Je rovněž načase rozpoznat, že čas sám o sobě je pouhou iluzí. Hermann Hesse popisuje tuto skutečnost podivuhodným způsobem ve své povídce *Klein a Wagner*, když svého hrdinu Kleina nechává, aby ji pocítil v momentě hlubokého vnoření do přítomného okamžiku. Životem dosud zkoušený hrdina ve své hvězdné a zároveň poslední hodině poznává, že vše je jedno, že od této jednoty ve skutečnosti nebyl nikdy oddělen a že jej od ní separoval

pouze čas, který není než pouhou iluzí. Výslovně říká: „Náhle neexistovala žádná žena, bez níž by nebylo možné žít, a žádná, s níž bych žít nemohl.“ V této chvíli se vše stává jednotou. A vše je nyní možné.

Ne náhodou se uvedenému tématu začaly přibližovat také hollywoodské filmy jako navysost diskutovaný ukazatel kvality času. Ve filmu *Na Hromnice o den více* musí Bill Murray rozpoznat iluzi času. Tak dlouho zůstává uvízlý v jednom a totéž dni, dokud se mu skutečně nevydará. Až poté nachází (osvobozený od cynismu) lásku a smí dále žít v přítomnosti. Ve filmové adaptaci Fitzgeraldovy povídky *Podivuhodný případ Benjaminu Butona* musí Brad Pitt žít proti proudu času. Narodí se prastarý a má za úkol fyzicky prožít křesťanský požadavek *znovu být jako dítě*. I on přitom najde lásku a pozná, jak dobrý je přirozený běh času. Ve snímku *Věčně mladá* je hlavní představitelce dopřáno uskutečnit sen mnohých lidí, totiž nestárnout. Její sen se však mění v noční můru. Spolu s ní prožíváme radost z prvního šedivého vlasu i úlevu z návratu do koloběhu života. A konečně zpracovává téma času i film *Lásky čas*, v němž je mladý hrdina svým otcem zasvěcen do rodinné tradice, která spočívá ve schopnosti otočit běh času. Svoji první noc lásky musí mladík zopakovat hned třikrát, než se mu podaří vyhovět svým nárokům i nárokům své dívky. Postupně se však od času učí, o co v životě skutečně jde – totiž o žití, které se neopakuje, o štěstí prožívané v daném okamžiku společně s druhými. Filmy představují moderní pohádky popisující naše životní šance, a to nejen ty, které vyrůstají z prohlédnutí iluze času. Vedle pozitivních šancí se však v oblasti filmu již dlouhou dobu reflektuje i širá oblast stínů, na kterou se soustředí zejména horror. V knize *Hra – film – terapie* se věnujeme výkladu důležitých filmů a ukazujeme, jak napínavá a účinná psychoterapie jejich prostřednictvím může vzniknout.

Obdobné poučení lze získat i z pohádek bratří Grimmů. Téměř všechny totiž vycházejí z předpokladu, že hrdina, který dosáhne vlastní jednoty, se nakonec spojí se vším. Nejdéle mu přitom trvá hledání a dobývání princezny. V lidové mluvě se objevuje obrat „lepší polovina“, C. G. Jung pak hovoří o animě, Španělě zase o „půlce pomeranče“ a Turci o „polovině jablka“.

Uvedeným průměrem se Španěl a Turci přibližují antické pověsti o kulovitém dokonalém člověku, kterého bůh Apollón přetal vedví. Dříve dokonalý jedinec od nynějška musel po světě po celý život hledat svoji druhou polovinu. V pohádkách se dosažení cíle potvrzuje známou větou: „A jestli nezemřeli, žijí tam dodnes.“ Jestliže najdeme vlastní jednotu, můžeme v sobě uskutečnit nesmrtelný vzor a nechat jej dále žít. Pohádky, filmy a legendy nám mohou zprostředkovat vzorec žití, čímž nám umožní sjednotit se se svým stínem, potažmo i se světem a s vlastním životem.

Dnes máme pozoruhodnou, přímo jedinečnou šanci nahlédnout spojenectví se vším a rozpoznat, nakolik jsme se tomuto poslednímu velkému cíli všech dob přiblížili. Samotná skutečnost, že je osvobození jedince i jeho osvícení stále znovu považováno za žádoucí, je každopádně znamením našeho pozitivního směřování. Kombinace pokusů Konráda Lorenze s mládaty husy šedé a našich nových moderních prostředků nám ukazuje, že naše jednotu

není omezena pouze na svět bytostí obdařených schopností cítit, nýbrž zahrnuje i takzvanou materii. Američtí vědci uvedenou tezi dokázali prostřednictvím následujícího pokusu: Způsobili závislost mláďat husy šedé nikoli na člověku, ale na neživém robotu. Můžeme si jej představit jako sekačku na trávu, která tak dlouho jezdí po trávníku, dokud vše neposeče. Dělá svoji práci spolehlivě a stejnoměrně, aniž by tu či onu část trávníku jakkoli zvýhodňoval či zanedbával. Následně vědci umístili na vnější stranu pravoúhlé části trávníku ohradu s mláďaty husy šedé, fixovanými na tuto „sekačku“. A stalo se něco překvapivého. Robot se navzdory všem pravidlům statistiky a oproti svým „zvyklostem“ více zdržoval u mláďat, k jejichž ohradě se také více a více přibližoval. Popsaný pokus byl opakován stále znovu a přinesl průkopnický výsledek. Nemáme prozatím tušení, jak a čím to mláďata husy šedé dokázala, nicméně děje se to.

Nám pak nezbyvá než uzavřít, že naše jednota se vším zahrnuje i údajně mrtvou materii. Zjevně není mrtvá natolik, jak se dlouho, přesněji od dob Descarta, zdálo. Uvedený filozof zafixoval rozlišování subjektu a objektu tak trvale, že role objektů začali přebírat lidé. Jedná se o onu záměnu subjektu za objekt, kterou Gerald Hüther vnímá jako samotný kořen mezilidských problémů. Ve skutečnosti jsme subjekty, sebeurčující bytosti, stále spojeni s každým, se všemi a se vším. Jako subjekty by proto měli být – k dobru a zisku nás všech – vnímány i ostatní subjekty.

Duševní postoj, který z uvedené skutečnosti vyplývá, popsal podle mého názoru nejkrásněji americký antropolog Carlos Castaneda, potažmo jeho učitel Don Juan. Rozřazuje jedince do tří vývojových stupňů:

1. Ti, kteří fungují takřka automaticky, jako zvíř, následují dusot, který slyší před sebou, a disponují přinejlepším zcela malým vědomím.
2. Ti, kteří jsou jako lovci podstatně bdělejší a dokážou zvíř nahánět a lovit.
3. Válečníci: Jsou natolik mocní, že se před nikým nesklánějí, a natolik pokorní, že nikomu nedovolují, aby se před nimi skláněl.

Proč by se měl také někdo, kdo poznal, že tvoří jednotu se vším, před někým sklánět? A proč by se naopak před ním měl sklánět někdo, kdo je stejně jako on se vším v jednotě?

Válečník, který se vrátil domů v jednotě se vším, přirozeně rozpoznává svého génia, přičemž má přístup ke všem bytostem, od nichž se mu také dostává náležitého uznání a respektu, neboť v nich všech přinejmenším vidí zárodek sebeuskutečnění. Takový válečník poznal všechny životní principy a přivedl je k rozkvětu, to znamená, že je pozvedl z neosvobozené úrovně na úroveň osvobozenou, takže je dokáže vyjadřovat konstruktivně. K nalezení vlastní plnosti a naplnění můžeme jeho cestu zvolit i my.

Od samého počátku určování jednotou a jejím přebytkem, odpovídáme jako mikrokosmos člověk makrokosmu Zemi. A toto spojenectví zahrnuje vše, celý svět s jeho bytostmi a věcmi.